

WALDEMAR WALCZAK

Korupcja naruszeniem konstytucyjnych wartości i praw obywateli

Streszczenie

W artykule przedstawiono wieloaspektowe rozważania oraz wyniki analiz dotyczące konieczności postrzegania zjawiska korupcji przez pryzmat rażącego naruszania konstytucyjnych wartości, zasad praworządności i sprawiedliwości społecznej. W głównej mierze skoncentrowano się na omówieniu obywatelskich praw, które skutecznie niweczy korupcja, kładąc jednocześnie nacisk na holistyczne i systemowe podejście do rozumienia oraz interpretowania konkretnych decyzji i procesów mających potwierdzenie w praktyce.

Na wstępie wyjaśniono, dlaczego należy przyjmować szeroką perspektywę badawczą dla rozumienia istoty korupcji. Istotnym argumentem wzmocniającym słuszność przyjętego podejścia są stwierdzenia zawarte w Rządowym Programie Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020. W dalszej części pracy wskazano najważniejsze konstytucyjne wartości i prawa obywatelskie, które nie są przestrzegane oraz pozostają jedynie w sferze deklaratywnej na skutek korupcyjnych praktyk. Dla udowodnienia iluzoryczności i fasadowości określonych przepisów ustawy zasadniczej zacytowano ważne stwierdzenia zawarte w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego, a następnie przeanalizowano te wykładnie w odniesieniu do realnych sytuacji występujących w codziennej rzeczywistości. Nakreślone zagadnienia problemowe zostały przedstawione z perspektywy konstytucyjnej zasady równości wobec prawa, sprawiedliwości społecznej oraz zakazu dyskryminacji. Zwrócono przy tym uwagę na fakt, że to właśnie działania korupcyjne są głównym czynnikiem prowadzącym w konsekwencji do podziału obywateli na dwie odrębne kategorie ze względu na sposób ich traktowania.

Na koniec wspomniano, że obecnie w Unii Europejskiej w coraz większym stopniu akcentuje się kwestie dotyczące przestrzegania tzw. zasad praworządności. Ten problem pozostaje w ścisłym związku z potrzebą rozumienia negatywnych konsekwencji korupcji jako elementu podważającego zaufanie do państwa, porządku konstytucyjnego i rządów prawa.

Słowa kluczowe: korupcja – wartości konstytucyjne – prawa obywateli – bezpieczeństwo wewnętrzne – rządy prawa